

РЕШЕНИЕ

№ 46

гр. С., 27.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С., ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ,
в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет
и трета година в следния състав:

Председател: Надежда Н. Янакиева

Членове: Стефка Т. Михайлова Маринова
Симеон Ил. Светославов

при участието на секретаря Нина Б. Кънчева
като разгледа докладваното от Симеон Ил. Светославов Въззивно
гражданско дело № 20232200500020 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба с вх. № 6050/29.12.2022 г. на М. Т. С., ищец по делото, с адрес: гр. Н.З., ул. „Б.М. № **“, срещу Решение № 234/15.12.2022 г., по гр. д. 22/2022 г. по описа на РС-Н.З., с което са отхвърлени предявените от ищеца срещу Прокуратурата на Република България, осъдителни искове, за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за сумата от 24 150 лв. и за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 800 лв., като неоснователни.

Въззивникът счита обжалваното първоинстанционно решение за неправилно, поради нарушение на материалния и процесуалния закон, и поради необоснованост. Предпоставките за прилагане на нормата на чл. 2, ал. 1 от ЗОДОВ счита, че са постановлението на ОП С. от 22.03.2016, с което е привлечен като обвиняем за престъпления по чл. 278, ал. 6 от НК, чл. 339, ал. 1 от НК и чл. 354а, ал. 3 от НК. Привличането му било широко медийно разгласено, но на 15.02.2017 г. ОП С. прекратил воденото срещу него ДП за престъпленията по чл. 354, ал. 3 от НК и чл. 339, ал. 1 от НК.

В исковата молба, която предявил на 11.01.2022 г. не посочил прецизно правната квалификация на претенцията си, но не е твърдял, че е бил арестуван или лишен от свобода. Без да е въвеждал такива твърдения, първоинстанционният съд коментирал приложението на чл. 2, ал. 1, т. 2 от ЗОДОВ и нормата на чл. 5, параграф 2-3 от Конвенцията.

Въззивникът счита още, че съдът грубо нарушил нормите на чл. 8 и чл. 9 от ГПК, тъй като по искане на ответникът съдът изискал доказателства от ОД на МВР С. ДП № 43/2016 г., НОХД № 243/2018 г. и ВНОХД № 210/2019 г. Извън обхвата на това определение, съдът изискал тези дела от ВКС. Така съдът действал извън искането и

сам събирал доказателства за една от страните в гражданския спор, нарушавайки състезателността и равноправенството. Искането до ВКС било с дата 24.10.2022 г., повече от два месеца, след като ОС С. с определение по ВЧГРД № 343/2022 г., ясно посочило, че производството по НОХД № 243/2018 г. касае друго правоотношение, изходът по което не е обуславящ за спора по чл. 2 от ЗОДОВ, чийто предмет е пряко свързан с прекратеното постановление от 15.02.2017 г. ...“. Въззивникът твърди, че това определение все още нему било връчено.

Твърди още, че с обжалваното решение първоинстанционният съд си позволил квалификации, граничещи с неистина, като например, че „ищецът бил осъден за деяния по чл. 278, ал. 6 от НК“. Въззивникът твърди, че е предоставил доказателства на съда от решенията на съдилищата за престъплението по чл. 278, ал. 6 от НК, и било ненужно да изисква дела от прокуратурата, които се намират за повторно разглеждане във ВКС. По тях нямало влязла в сила присъда и той е невинен.

Претенцията му за имуществени вреди счита за доказана по делото, тъй като предявеният от него договор за правна защита и съдействие, подписан от него и адв. Георгиев, от 28.03.2016 г., установявал, че е уговорено възнаграждение от 800 лв., от които платени в брой 600 лв., а в следствие, поради двукратно реализирано изплащане, адв. Георгиев бил допълнил собственоръчно сумата от 200 лв.

Относно неимуществените вреди въззивникът счита, че те нямат видими измерения и делата по този ред били реципрочни на чл. 35, параграф 1 от Конвенцията. Първоинстанционният съд не направил обективна оценка и анализ на доказателствата и това довело до неправилни изводи, които не били логически следствия.

Иска от въззивната инстанция да отмени обжалваното решение и да уважи предявените искове.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от Районна прокуратура С., чрез Я. К. – прокурор към РП С., в качеството на представляващ Прокуратурата на Република България, с адрес: гр. София, бул. „Витоша“ № 2.

С отговора на въззивната жалба представителят на Прокуратурата на Република България счита, че въззивната жалба е неоснователна, тъй като обжалваното решение кореспондирало със събраните доказателства и изложените в него изводи били обосновани. Ищецът не доказал твърденията си за осъществен фактически състав по чл. 2 от ЗОДОВ или чл. 26 от ЗОДОВ. От исковата молба не ставало ясно в какво се изразявали вредите, които ищецът претърпял и каква е тяхната връзка с обвинението, и конкретно от обвинение за кое престъпление. Ищецът бил посочил правно основание чл. 2, ал. 1, т. 2 от ЗОДОВ, а не бил задържан или арестуван. В процеса на доказване ищецът не установил конкретни вреди от конкретно обвинение, като за неимуществените вреди, дори не представил доказателства. Водените наказателни производства приключили в разумен срок, но били невъзможно да се разграничат терзанията и негативното отношение на всяко от обвиненията за краткия период от време, през който ищецът бил привлечен като обвиняем.

Иска от въззивната инстанция да потвърди решението като правилно, а въззивната жалба да остави без уважение.

В о. с. з. пред въззивната инстанция въззивникът редовно призован, не се е явил лично и не е представляван.

В о. с. з. пред въззивната инстанция въззиваемият не е направил доказателствени искания и счита, че въззивната жалба е неоснователна, тъй като ищецът не е доказал исковата си претенция, а именно наличие на основание за ангажиране на отговорност на Държавата. Поради това иска от настоящата съдебна инстанция да потвърди

обжалваното първоинстанционното решение.

Въззивният съд намира въззивната жалба за допустима, тъй като е подадена в законовия срок, от процесуално легитимиран субект, имащ правен интерес от обжалването, чрез постановилия обжалвания акт първоинстанционен съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК настоящата въззивна инстанция констатира, че обжалваното съдебно решение е валидно и допустимо.

Въззивната инстанция, като взе предвид събраните по делото доказателства, преценени по отделно и в тяхната съвкупност, установи следното от фактическа страна:

От постановление за привличане на обвиняем и вземане на мярка за неотклонение от 22.03.2016 г. на ОП С. се установява, че М. Т. С. е привлечен в качеството на обвиняем по ДП № 43/2016 г. на ОД на МВР С., за това, че на 22.03.2016 г. в гр. Н.З. е извършил престъпление по чл. 339, ал. 1 от НК, престъпление по чл. 354а, ал. 3 от НК и престъпление по чл. 278, ал. 6 от НК. Спрямо М. Т. С. е взета мярка за неотклонение „подписка“.

От представената извадка от интернет страницата на апелативна прокуратура Бургас се установява, че на 23.03.2016 г. е публикувана новина, че ОП С. е привлякла като обвиняем М. С. за три престъпления - по чл. 339, ал. 1 от НК, по чл. 354а, ал. 3 от НК и по чл. 278, ал. 6 от НК.

От представената извадка на интернет страница „Монитор“ – институция в мрежата, се установява, че на 23.03.2016 г. е публикувана новина, че при извършена специализирана операция е задържан М. Т. С., който бил известен в региона като иманяр, но намерената дрога в дома му било изненадващо.

От представеното копие на вестник „Телеграф“, се установява, че след проведена спецакция М. С. е арестуван, тъй като в дома му са открити 2 килограма канабис, множество монети и предмети с висока нумизматична и културно-историческа стойност, както и че срещу него е повдигнато обвинение за незаконно държане на високорискови наркотични вещества,

От представения договор за правна помощ от 22.03.2016 г. се установява, че е сключен между М. С. и адвокат Н.Н., по силата на който последният да осъществи процесуално представителство и защита по ДП № 43 „ИП“/2016 г. Договорено е и възнаграждение в размер на 600 лв., но не е посочен начин и срок на плащане или плащане на сумата в брой.

Представен е и договор за правна помощ от 28.03.2016 г., сключен между М. Т. С. и адв. Георги Георгиев, по силата на който последният да осъществи процесуално представителство и защита по ДП № 43 „ИП“/2016 г. по описа на ОД на МВР С.. Уговорено е възнаграждение в размер на 800 лв., от които 600 лв. платени в брой.

С постановление от 15.02.2017 г. ОП С. е прекратила частично воденото срещу М. Т. С. наказателно производство за престъпления по чл. 354, ал. 3 и чл. 339, ал. 1 от НК, а за престъплението по чл. 278, ал. 6 от НК наказателното производство е продължило.

По делото е представен обвинителен акт на ОП С. срещу М. Т. С. за престъпление по чл. 278, ал. 6 от НК; Присъда от 30.04.2019 г. по НОХД № 243/2018 г. по описа на ОС С., с която М. Т. С. е признат за виновен за престъпление по чл. 278, ал. 6 от НК; Решение от 10.03.2020 г. по ВНОХ № 210/2019 г. по описа на АС Бургас, с която горната присъда е изменена, като е намалено наложеното наказание, а в останалата част е потвърдена, и Решение № 134/16.11.2020 г. по КНД № 490/2020 г. на ВКС, с което е отменено горното Решение на Апелативен съд Бургас и делото е върнато за

ново разглеждане.

От така представените преписи на обвинителния акт, присъди и решения, се установява, че наказателното производство по чл. 278, ал. 6 от НК е висящо към настоящия момент, като не са налице данни по делото, които да обусловят различен извод.

Горната фактическа обстановка безспорно се установи от събраните писмени доказателствени средства, на които съдът дава пълна вяра, поради това, че последователно установяват правнорелевантните факти, и не противоречат един на друг. Единствено не следва да бъде дадена вяра на договора за правна помощ и съдействие от 28.03.2016 г. в частта, с която е допълнено „ 200,00 (28.03.2017 г.)“, тъй като поправката върху документа е последваща и не съдържа подписи на двете страни, след нейното внасяне.

Писмените доказателствени средства, които не са анализирани и посочени по-горе, съдът намира за неотнорми и излишни към настоящия правен спор, поради което не е взел предвид същите при изграждането на горната фактическа обстановка.

При така установеното от фактическа страна, настоящата въззивна инстанция достигна до следните правни изводи:

Предявени са допустими, обективно, кумулативно съединени осъдителни искове с правна квалификация чл. 2, ал. 1, т. 3, предложение 2 от ЗОДОВ срещу Прокуратурата на Република България, за обезщетяване на неимуществени и имуществени вреди, настъпили в резултат от незаконно обвинение.

Ищецът е основал претенцията си на твърденията за частично прекратено ДП № 43 „ИП/16 г.“ на ОД на МВР С. за престъпления по 339, ал. 1 от НК и чл. 354а, ал. 3 от НК, поради това, че той не е извършил тези деяния.

По довода на въззиваемия за това, че вредите не са ясно разграничени, настоящият съдебен състав намира, че исковата молба отговаря на изискванията за редовност или по-конкретно разпоредбата на чл. 127, ал. 1, т. 4 от ГПК. Ищецът претендира обезщетяване на вредите, представляващи обичайните негативни преживявания за съответното действие или бездействие на разследващите органи, и прокуратурата. Когато се твърди причиняване на болки и страдания над обичайните за такъв случай или конкретно увреждане на здравето, а също и други специфични увреждания с оглед конкретни обстоятелства, личността на увредения, обичайната му среда или обществено положение, то тогава те трябва изрично да бъдат посочени в исковата молба, за да станат част от предмета на иска. Тогава по тях ответникът трябва да има възможност да отговори, а съдът при равнопоставеност на страните да събере доказателства. В настоящия случай обаче ищецът претендира обичайните вреди, изразяващи се в срам, страх, безпокойствие и накърняване на доброто му име в обществото, поради което исковата молба в тази част е достатъчно добре конкретизирана от ищеца.

Основателността на предявените искове е предпоставена от наличието на следните факти, които ищецът следва да докаже в условията на пълно и главно доказване, а именно: привличане на ищеца в качеството на обвиняем по досъдебно производство № 43/2016 г. по описа на ОД на МВР С.; частично прекратяване на същото за престъпления по чл. 339, ал. 1 от НК и чл. 354а, ал. 3 от НК; претърпени имуществени и неимуществени вреди; причинно-следствена връзка между незаконното привличането на ищеца като обвиняем и настъпилите вреди; размер на вредите.

Безспорно установено е, че на 22.03.2016 г. ищецът е привлечен в качеството на обвиняем по ДП № 43/206 г. на ОД на МВР С., за това, че на 04.02.2010 г. до 22.03.2016 г. в гр. Н.З., е извършил престъпление по чл. 278, ал. 6, предл. 3 от НК; чл. 339, ал. 1 от

НК и чл. 354а, ал. 3 от НК. Тоест ищецът е имал качеството на обвиняем в образувано наказателно производство.

Горепосоченото наказателно производство е частично прекратено на 15.02.2017 г. за престъпленията по чл. 339, ал. 1 от НК и чл. 354а, ал. 3 от НК. По тези две деяния наказателното производство е приключило с постановление на Окръжна Прокуратура С., с което досъдебното производство е частично прекратено, т.е. налице е и втората предпоставка – частично незаконно обвинение. Наказателното производство по обвинението по чл. 278 от НК към настоящия момент е все още висящо, като този факт е виден от представените преписи на съдебни решение на ВКС и Апелативен съд Бургас.

В трайно установената съдебна практика се приема, че е нормално по време на цялото производство ищецът да е изпитвал притеснения, неудобство и несигурност, накарнени са били и нравствените му ценности и социалното му общуване, /р.480-2013-IV ГО/. Тоест доказването на този вид неимуществени вреди е човешка презумпция, но само по отношение на обичайните вреди, които следват от конкретни вид неправомерно действие. В разглеждания случай не се претендират вреди, извън обхвата на обичайните, поради което ищецът е претърпял обичайните неимуществени вреди в резултат от незаконно обвинение по смисъла на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ. Тези вреди са преки и са настъпили в причинно-следствена връзка с частично прекратеното наказателно производство за престъпленията по чл. 339, ал. 1 от НК и чл. 354а, ал. 3 от НК. Налице са и тези елементи от фактическия състав на чл. 2, ал. 1, т. 3 ЗОДОВ във връзка с чл. 52 от ЗЗД, защото неимуществените вреди, които ищецът твърди, че е претърпял (унижение, срам, страх, безпокойство, емоционални, психологически терзания, накарнява на честта, достойнството и доброто му име в обществото), са общоизвестен факт и вредите неизбежно следват по човешка презумпция /р. 192-12-III ГО, р. 18-14-IV ГО/.

Съгласно чл. 52 от ЗЗД, размерът на обезщетението за претърпените неимуществени вреди от незаконно обвинение се определя по справедливост, но не може да бъде източник на обогатяване. При определяне на размера на неимуществените вреди, съдът взе предвид стандарта на живот към 2016 г., факта, че престъпленията по чл. 339, ал. 1 от НК и чл. 354а, ал. 3 от НК, са тежки и обвинението за тези престъпление е придобило публичност, тъй като новината е публикуване в общодостъпни източници за осведомяване в интернет. Спрямо ищеца е била взета най-леката мярка за неотклонение „Подписка“, както е видно от постановлението по чл. 219, ал. 3 от НПК, която е ограничила правото му свободно да определи местоживеенето си, без разрешение на съответния орган. Въпреки тези факти, наказателното производство по тези две обвинения не е продължило дълго – по-малко от година, а единствено третото по чл. 278, ал. 6 от НК, е все още висящо. Ето защо и с оглед разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, настоящият съдебен състав намира, че справедливото обезщетението в случая следва да бъде определено в размер на 1400 лв., като то е достатъчно за репарирание на установените неимуществени вреди, причинени на ищеца от незаконно обвинение за две тежки престъпления, които освен това не са извън обичайните негативни чувства и изживявания в подобни случаи.

Предвид горното, предявеният осъдителен иск по чл. 2, ал. 1, т. 3, предл. 2 от ЗОДОВ, за обезщетение на претърпените неимуществени вреди, е частично основателен до сумата от 1400 лв., като за горницата до пълно претендирания размер от 24 150 лв., е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Налице са и всички предпоставки на предявения осъдителен иск по чл. 2, ал. 1, т. 3, предл. 2 от ЗОДОВ за обезщетение на претърпените имуществени вреди, под формата на претърпени загуби, но само за сумата от 600 лв. Те са настъпили и се

намират в пряка причинно-следствена връзка с образуваното досъдебно производство № 43/2016 г. на ОД на МВР С., но частично прекратено с постановление на ОП С. за престъпленията по чл. 339, ал. 1 от НК и чл. 354а, ал. 3 от НК. Имуществените вреди се изразяват в разходи за заплащане на адвокатски хонорар на защитник в наказателното производство и са безспорно доказани от представения договор за правна помощ и защита от 28.03.2016 г. Ищецът е имал двама защитници, но с представения към исковата молба договор за правна защита и съдействие обаче не се установява заплащане на уговореното възнаграждение. Едва в хода на производството пред първоинстанционния съд ищецът е представил втори договор за правна помощ от 28.03.2016 г., от който е видно, че е ангажирал втори защитник по наказателното производство. Уговорено е заплащане за сумата от 800 лв., от която в брой е платена сумата от 600 лв., поради което в тази част договорът има характер на разписка, която безспорно установява извършеното плащане за сумата от 600 лв. Направеното допълнение с текст „+200.00 лв.“ не е взето предвид, както е посочено по-горе, тъй като документът в тази част не е достоверен, поради липсата на подписи на страните по договора, поставени след внасяне на промяната в документа. Втори аргумент затова, че сумата от 200 лв. не следва да бъде отчетена е, че досъдебното производство е образувано за три престъпления, а заплатения хонорар на втория защитник е за цялото наказателно производство. Това наказателно производство продължава да е висящо към настоящия момент за престъпление по чл. 278 от НК, т.е. хонорарът е дължим за цялото производство, а не са представителство и защита за престъпленията по които е прекратено.

Предвид гореизложеното, настоящият съдебен състав намира, че предявеният иск по чл. 2, ал. 1, т. 3, предл. 2 от ЗОДОВ за обезщетение на претърпените имуществени вреди, под формата на претърпени загуби, е частично основателен за сумата от 600 лв. и като такъв следва да бъде уважен, а за разликата до пълно претендирания размер от 800 лв., следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

Поради разлика в крайните решаващи изводи на двете съдебни инстанции и съгласно чл. 271, ал. от ГПК, обжалваното решение следва да бъде частично отменено, а ответникът да бъде осъден да заплати сумата от 1400 лв., представляващи неимуществени вреди, и сумата от 600 лв., представляваща имуществени вреди, настъпили в пряка причинно-следствена връзка с незаконното обвинение спрямо ищецът за престъпление по чл. 339, ал. 1 и чл. 354а, от НК. В останалата част, с която са отхвърлени предявените искове до пълно предявените размери, първоинстанционното решение е правилно и като такова следва да бъде потвърдено.

Пред двете съдебни инстанции ищецът-въззивник не е направил искане за присъждане на разноски, поради което съдът не следва да се произнася в тази насока.

Ръководен от горното и на основание чл. 271 от ГПК, Окръжен съд С.

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 234/15.12.2022 г., по гр. д. 22/2022 г. по описа на РС-Н.З., в частта, с която са отхвърлени предявените искове от М. Т. С., срещу Прокуратурата на Република България, за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди за сумата до 1400 лв. и за заплащане на обезщетение за имуществени вреди за сумата до 600 лв., като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ № 2, да заплати на М. Т. С., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Н.З., обл. С., ул. „Б.М. № **, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3, предложение 2 от ЗОДОВ, сумата от 1400 лв.,

представляваща неимуществени вреди, изразяващи се в претърпените болки и страдания, породени от незаконното обвинение за престъпление по чл. 339, ал. 1 и чл. 354а, ал. 3 от НК по ДП № 43 „ИП“/2016 г. по описа на ОД на МВР С..

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, гр. София, бул. „Витоша“ № 2, да заплати на М. Т. С., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. Н.З., обл. С., ул. „Б.М. № **, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3, предложение 2 от ЗОДОВ, сумата от 600 лв., представляваща имуществени вреди, под формата на пропуснати ползи, изразяващи се в заплащане на адвокатско възнаграждение за процесуално представителство по незаконно обвинение за престъпление по чл. 339, ал. 1 и чл. 354а, ал. 3 от НК по ДП № 43 „ИП“/2016 г. по описа на ОД на МВР С..

ПОТВЪРЖДАВА в останалата част Решение № 234/15.12.2022 г., по гр. д. 22/2022 г. по описа на РС-Н.З..

Решението подлежи на обжалване в едномесечен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____